

Gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd Nieuwkoop

Gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd 2018

Inleiding	3
1. Gezonde School	3
2. Verslavingspreventie	3
3. Relationale en Seksuele Ontwikkeling	4
4. Voeding en Bewegen	6
5. Contactmoment bovenbouw VO	6
6. Sociale Veiligheid	7
7. 2019	7

Gemeente	Gemeente Nieuwkoop
Verantwoordingsperiode	1-1-2018 t/m 31-12-2018
Publicatiedatum	14 januari 2019
Aantal scholen	13 PO-scholen en 1 VO-school
Gegevens lid accountteam namens Gezondheidsbevordering	Robert van der Gaag rvandergaag@ggdhm.nl 088 3084334

Inleiding

In aanvulling op de regionale rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd ontvangt u hierbij de gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd. Deze rapportage biedt u inzicht in de inspanningen en het bereik in uw gemeente in 2018.

De omvang van geleverde diensten verschilt per jaar. Dit is afhankelijk van de vraag vanuit het werkveld, eventuele extra middelen (bijvoorbeeld uit het landelijke Ondersteuningsaanbod en/of gemeentelijke financiering voor weerbaarheidstrainingen in het Primair Onderwijs) en wordt ook afgewogen met onze dienstverlening vanuit het basispakket in vorige kalenderjaren.

Tot slot zijn in deze rapportage ook aanbevelingen opgenomen.

1. Gezonde School

De Gezonde School werkwijze is een structurele en integrale manier om gezondheidsbeleid op school vorm te geven. Scholen die structureel en integraal aandacht hebben voor gezondheid op school kunnen het landelijke vignet Gezonde School behalen. GGD Hollands Midden ondersteunt scholen bij het behalen van een vignet Gezonde School.

2. Verslavingspreventie

In de gemeente is in het afgelopen jaar in het Voortgezet Onderwijs invulling gegeven aan het thema Verslavingspreventie.

Voortgezet Onderwijs

Onderzoek geeft aan dat ouders een grote invloed hebben op het gebruik van genotmiddelen door jongeren. De meest effectieve strategie om het gebruik van genotmiddelen onder jongeren te voorkomen is het stellen en uitvoeren van regels, met name door hun ouders. Maar ook andere volwassenen om hen heen spelen een rol; bijvoorbeeld personeel op een school en teamleiders op een sportvereniging. Dit betekent dat wij vooral investeren in de op de volwassenen gerichte interventies: we scholen en ondersteunen ouders en personeel. Daarmee kiezen we er binnen de beschikbare capaciteit ook voor om ons minder te richten op de (gast-)lessen voor de leerlingen. Als dat mogelijk is voeren wij deze natuurlijk wel uit.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten
Ashram College Nieuwkoop	Ouderavond Genotmiddelen	20		
	Ouderavond Sociale media	32		
	Gastlessen Sociale media (5x)		110	5
Totaal		52	110	5

3. Relationale en Seksuele Ontwikkeling

In de gemeente is in het afgelopen jaar in het Primair Onderwijs invulling gegeven aan het thema Relationale en Seksuele Ontwikkeling.

Primair Onderwijs

GGD HM is in 2014 gestopt met het promoten van de 'Week van de Lentekriebels'. Deze aandachtswEEK is bedoeld als kennismaking. De overstap van scholen naar meer structureel onderwijs over het onderwerp bleef echter uit. Om aan te sluiten bij de kerndoelen van het onderwijs omtrent structurele aandacht voor seksualiteit en seksuele diversiteit en de ondersteuningsbehoeften van kinderen, is dit besluit genomen. Door middel van een planmatige aanpak wordt toegewerkt naar een structurele inbedding van het thema binnen de school. In het eerste jaar worden een docenttraining en ouderbijeenkomst georganiseerd, waarna de school aan de slag gaat met een projectperiode waarin per groep meerdere lessen over het thema worden gegeven. Deze periode heeft als doel om kennis te maken met het onderwerp. In het tweede jaar worden de lessen vervolgens geïntegreerd in het bestaande curriculum van de school, zodat het thema verankerd is.

Over de inhoud van de trainingen, samenwerking met ketenpartners en regionale spreiding leest u meer in de regionale rapportage.

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten
RK De Rietkraag	Ouderbijeenkomst 'Relaties en Seksualiteit'	70		
	Docenttraining 'Relaties en Seksualiteit'			28
PC De Fontein	Ouderbijeenkomst 'Relaties en Seksualiteit'	35		
	Docenttraining 'Relaties en Seksualiteit'			10
PC Maranatha	Docenttraining 'Grensoverschrijdend gedrag signaleren en bespreken'			17
De Diamant*	Docenttraining 'Grensoverschrijdend gedrag signaleren en bespreken'			17
RK Antonius*	Ouderbijeenkomst 'Relaties en Seksualiteit'	25		
	Docenttraining 'Grensoverschrijdend gedrag signaleren en bespreken'			14
Aeresteijn*	Ouderbijeenkomst 'Relaties en Seksualiteit'	22		
	Docenttraining 'Relaties en Seksualiteit'			21
	Docenttraining 'Grensoverschrijdend gedrag signaleren en bespreken'			20
RK De Vosseschans*	Ouderbijeenkomst 'Relaties en Seksualiteit'	30		
	Docenttraining 'Relaties en Seksualiteit'			19
Totaal		182		146

*Gearceerde dienstverlening komt voort uit het Ondersteuningsaanbod en/of (lokaal) aanvullende middelen, zoals beschreven in de regionale en deze gemeentelijke rapportage Gezondheidsbevordering Jeugd.

Voortgezet Onderwijs

Relationele en Seksuele Ontwikkeling wordt wat betreft het Voortgezet Onderwijs georganiseerd door de afdeling Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis (MZVT) van de GGD Hollands Midden en incidenteel door het project Sense van de afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ). U vindt de activiteiten terug in hun rapportages.

4. Voeding en Bewegen

In de gemeente is in het afgelopen jaar in het Primair Onderwijs invulling gegeven aan de thema's Voeding en Bewegen.

Primair Onderwijs

Het onderwijs vraagt om een passende en constructieve benadering die hen helpt om de koers naar gezonde voeding en voldoende beweging geleidelijk in te zetten. Er zijn veel effectieve interventies en initiatieven beschikbaar. In 2018 is gestart met een pilot om te komen tot een totaalaanpak met als doel een structureel en integraal voeding- en beweegbeleid te ontwikkelen. Hierover is meer te lezen in de regionale jaarrapportage.

Via onze werkwijze Gezonde School attenderen we scholen op landelijke campagnes, waaronder EU-Schoolfruit en het Nationaal Schoolontbijt. In uw gemeente hebben drie scholen meegedaan aan EU-Schoolfruit en drie scholen hebben meegedaan aan het Nationaal Schoolontbijt.

5. Contactmoment bovenbouw VO

Voortgezet Onderwijs

Op 15- of 16-jarige leeftijd (vmbo klas 3, havo en vwo klas 4) vindt het contactmoment bovenbouw plaats. De medewerkers van de Jeugdgezondheidszorg van de GGD nemen een digitale vragenlijst af. Sinds december 2017 wordt er met een nieuwe vragenlijst gewerkt: "Gezond leven? Check het even!", kortweg 'de Check'.

De school kan kiezen om voorafgaand aan het afnemen van de vragenlijst per klas de les 'Life Chat' in te zetten. Deze heeft tot doel de jongeren te stimuleren om de lijst zo serieus mogelijk in te vullen.

De individuele uitkomsten kunnen voor de jeugdverpleegkundige aanleiding zijn om een jongere op te roepen voor een gesprek. De collectieve uitkomsten worden door de Adviseurs Gezondheidsbevordering geanalyseerd en verwerkt in een adviesrapport. Aansluitend op 'de Check' kan een adviesgesprek of een interventie plaatsvinden. In uw gemeente is hier op de volgende scholen invulling aan gegeven:

Schoolnaam	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten
Ashram College Nieuwkoop	Adviesrapport n.a.v. Check-resultaten + adviesgesprek			2
	Interventie Life Chat lessen ingepland (uitvoering 2019)			
	Interventie Acteurslessen ingepland (uitvoering 2019)			
Totaal		0	0	2

6. Sociale Veiligheid

Primair Onderwijs

In uw gemeente is met het bestuur van WijdeVenen bestuurlijk gewerkt aan een beleidsplan 'Sociale veiligheid'. Hiervoor is een ontwikkelgroep gevormd die het sociaal veiligheidsbeleid heeft ontwikkeld en er is uitvoer geleverd op de scholen van dit bestuur. Daarnaast zijn directeuren en intern begeleiders getraind in de implementatie van het beleid en in calamiteitenmanagement.

Inmiddels is het traject voor WijdeVenen afgerond en worden de gezonde school vignetten aangevraagd.

Voor meer informatie over het traject sociale veiligheid verwijzen wij u naar de regionale rapportage.

Bestuur	Type Uitvoering	Aantal ouders	Aantal leerlingen	Aantal docenten
WijdeVenen	Implementatietraining			16
WijdeVenen	Calamiteitstraining			8
Totaal				24

7. 2019

Innovatie

Digitale gezondheidsbevordering & jongerenparticipatie

Graag werken we met u samen aan audiovisuele materialen om jongeren online en 'on demand' te bereiken. De digitalisering van de maatschappij levert gezondheidsuitdagingen op voor jeugdigen en hun (professionele) opvoeders, zoals verslaving, fysieke klachten, isolement en polarisatie. Tegelijk biedt deze digitale ontwikkeling ook kansen. Omdat de jeugd voor meer dan 50% online actief is, kan via deze weg ook digitale gezondheidsbevordering tot stand komen. Uit onderzoek (van Defy Media, 2015) blijkt dat jongeren zo'n 11 uur video per week bekijken via 'YouTube'. Naast het feit dat jongeren consument zijn, zijn ze ook content creators. Ze maken zelf dagelijks filmpjes, vlogs en reportages. Deze uitgangspunten bieden kansen om samen met jongeren te werken aan gezondheid. De eerste jongerenparticipatieprojecten hebben hierin al mooie resultaten opgeleverd, zoals u kunt zien via [deze link](#). Meer over het jongerenparticipatieproject 'Booka' leest u in de regionale rapportage.

Primair Onderwijs

Pilot Hart & Ziel

Graag werken we samen met de gemeente bij het werven van pilotscholen voor het programma Hart & Ziel. Met dit programma voldoen basisscholen aan wet- en regelgeving en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Tevens volgen en bevorderen ze de gezondheid van (groepen) leerlingen met behulp van vragenlijsten. Zo nodig kunnen onderwijsprofessionals aanvullende vragenlijsten gebruiken om opvallend gedrag verder te objectiveren. Doordat dit gebeurt volgens professionele standaarden, krijgen externe professionals een concreter beeld van de individuele ondersteuningsbehoeften van kinderen. Resultaten zijn beschikbaar op school-, groeps- en leerling niveau en zijn tevens geanonimiseerd beschikbaar voor de jeugdgezondheidszorg. Vanuit deze overzichten kunnen trends en signalen ook collectief worden opgepakt en kunnen school en jeugdgezondheidszorg samen werken aan preventief schoolgezondheidsbeleid.

Sociale veiligheid

In uw gemeente hebben we de afgelopen jaren samengewerkt met het bestuur van WijdeVenen omtrent planvorming en implementatie van 'Sociaal Veiligheidsbeleid'. Inmiddels zijn de beleidsvormingsfase en implementatiefase afgerond en zijn de gezonde school vignetten aangevraagd.

Voortgezet Onderwijs

Speerpunt Depressiepreventie

Een van de speerpunten voor 2019 is om het onderwerp 'depressiepreventie' verder uit te diepen en scholen hierbij te ondersteunen. De medewerkers van de Jeugdgezondheidszorg op het voortgezet onderwijs merken de laatste jaren een toename van signalen van somberheid en depressie bij leerlingen. Angst- en somberheidsklachten is daarmee een thema dat op alle VO-scholen leeft. Uit analyses die de GGD maakt op basis van de gezondheidscheck in de bovenbouw blijkt dat 15 tot 35% van de leerlingen in de bovenbouw verhoogde somberheidsklachten heeft. Meisjes scoren daarbij hoger dan jongens en Havo/Vwo-scholen scoren hoger dan VMBO-locaties. In de gemeente Gouda loopt op dit moment een pilot met het preventieprogramma 'Happyles'. Bij positieve resultaten gaan we bekijken hoe we deze interventie verder kunnen verspreiden.

Jongerenpeiling

Eind 2019 staat de afname van de nieuwe Jongerenpeiling weer op de agenda, waarin jongeren op tal van onderwerpen worden bevroegd. Hiertoe zullen alle leerlingen van elke 2^e en 4^e klas van elke VO-school worden uitgenodigd. De werving van de scholen start in maart 2019. De resultaten van de Jongerenpeiling worden in 2020 verwacht.